

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

25 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Țurcan Anatolie și Timofti Vladimir,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 martie 2021, în cauza penală în privința lui

Sîrbu Vladislav XXXXX, născut la XXXX,
originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 29.11.2018 – 18.12.2020;

Instanța de apel: 03.02.2021 – 17.03.2021;

Instanța de recurs: 05.07.2021 – 25.08.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 18 decembrie 2020, Sîrbu Vladislav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, la 5 ani închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art.84 alin.(4) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor, cu pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central din 03 decembrie 2019, lui Sîrbu Vladislav i-a fost stabilită pedeapsa definitivă 5 ani și 6 luni închisoare, fără amendă, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Sîrbu Vladislav la 11 octombrie 2018, în intervalul de timp între orele 20.10-20.25, având intenția sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, dând-u-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, în timp ce se afla pe str. I. Franco, mun. Bălți, în apropierea căminului nr.1, în mod deschis a sustras de la minorul Pîrgari Vitalie un telefon mobil de model „Samsung Galaxy J3” de culoare aurie cu numărul de IMEI:XXXXX, la prețul de 1500 lei, în care se afla cartela SIM a SA „Moldtelecom”, operator „Unite” cu numărul

XXXXX și încorporată cartela de memorie cu capacitatea de 16 Gb, la prețul de 300 lei, după care a părăsit locul comiterii infracțiunii, plecând într-o direcție necunoscută, cauzând astfel părții vătămate Pîrgari Gheorghe o daună materială în proporții considerabile în sumă totală de 1 800 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probe administrate, prima instanța a reținut *în drept*, că faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, după indicii calificativi - *.jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Avocatul Polivenco Victor în numele inculpatul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care acțiunile inculpatului Sîrbu Vladislav să fie încadrate în baza art.187 alin.(1) Cod penal.

În motivarea apelului, avocatul a menționat că:

- prin ordonanța de învinuire Sîrbu Vladislav a fost învinuit că la data de 11 octombrie 2018 a sustras în mod deschis de la partea vătămată telefonul mobil de model Samsung Galaxy J3 care împreună cu cartela SIM și cardul de memorie cu capacitatea de 16 GB constituie prejudiciu material în sumă de 1 800 lei, acțiune încadrate de către organul de urmărire penală în componența de infracțiuni prevăzute de art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, fiind cauzat părții vătămate un prejudiciu considerabil;

- conform art.126 alin.(2) Cod penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege, gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

- în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond apărarea cât și inculpatul au solicitat recalificarea acțiunilor inculpatului în componența de infracțiune prevăzute de art.187 alin.(1) Cod penal, or prejudiciul de 1 800 lei cauzat părții vătămate este unul esențial și nu considerabil cum a fost reținut de către organul de urmărire penală;

- la pronunțarea sentinței instanța de fond nu a reținut cele invocate și greșit a respins solicitările inculpatului și apărătorului acestuia invocând că caracterul considerabil al prejudiciului se determină expres la solicitarea părții vătămate care în plângere a indicat acest fapt;

- conform art.389 alin.(1) Cod penal, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată;

- sub acest aspect a invocat faptul că, instanța de fond incorect a apreciat probele prezentate de acuzatorul de stat, greșit a interpretat prevederile art.126 alin.(2) Cod penal și ca urmare a pronunțat o sentință neîntemeiată în privința lui

Sîrbu Vladislav în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, deoarece din materialele cauzei rezultă că ultimul a cauzat părții vătămate un prejudiciu esențial și nu unul considerabil;

- conform art.572 alin.(1) Cod civil, bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sînt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri;

- în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, partea vătămată Pîrgari Gheorghe a comunicat instanței de judecată că telefonul mobil sustras a fost procurat de către dînsul pentru fiul său Pîrgari Vitalie și că la acel moment era căsătorit. Ambii soți fiind angajați în câmpul muncii aveau în cumul un salariu de 8 300 lei/lunar;

- în acest sens se conturează faptul că valoarea prejudiciului depășește cu mult veniturile familiei părții vătămate fără a fi reținute alte careva circumstanțe care înrăutățesc starea materială a părții vătămate și ar contura importanța extremă a telefonului mobil sustras de către inculpat;

- sub acest aspect și prin prisma art.126 alin.(2) Cod penal, instanța de judecată incorect a reținut existența caracterului considerabil al prejudiciului cauzat părții vătămate evaluat la 1 800 lei în raport cu veniturile lunare de 8 300 lei;

- dauna cauzată părții vătămate se consideră a fi esențială luându-se în considerare valoarea telefonului mobil, însemnătatea acestuia și veniturile părții vătămate și în acest sens acțiunile lui Sîrbu Vladislav urmează a fi recalificate în componența de infracțiune prevăzută de art.187 alin.(1) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 martie 2021, a fost respins apelul ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a menționat că, reieșind din probele administrate și apreciate, în baza art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar în ansamblu sub toate aspectele complet și obiectiv, în coroborarea lor, instanța de fond a considerat că vina inculpatului Sîrbu Vladislav este dovedită și a calificat acțiunile acestuia în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod Penal – „*Jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

În acest sens, în calitate de probă directă ce demonstrează vina inculpatului Sîrbu Vladislav sunt declarațiile părții vătămate, a martorului care sunt apreciate ca fiind veridice, întrucât au fost depuse sub jurământ și susținute pe deplin de către celelalte probe indirecte, care demonstrează cert că fapta a fost comisă de Sîrbu Vladislav, iar acțiunile acesteia se încadrează în infracțiunea de jaf.

Mai mult, instanța de apel a reținut că, însuși inculpatul nu neagă faptul sustragerii telefonului mobil de la partea vătămată, infracțiunea fiind consumată din momentul în care Sîrbu Vladislav a obținut posibilitatea reală de a se folosi de telefonul victimei la propria sa dorință.

Referitor la poziția inculpatului privind dezacordul acestuia cu calificarea faptei, care în opinia acestuia fapta comisă urma a fi calificată în baza art.187

alin.(1) Cod penal, instanța de apel a apreciat-o critic. Potrivit plângerii depuse de partea vătămată la data de 15 octombrie 2018, a fost menționat că prin acțiunile inculpatului i-a fost cauzată o daună materială în proporții considerabile și după ce acestuia i-a fost recuperat prejudiciul de către inculpat, la rugămintea inculpatului, acesta a dorit să-și schimbe poziția referitor la calificarea prejudiciului care i-a fost cauzat. Totodată, în cadrul ședinței de judecată, partea vătămată a comunicat că deși la moment nu are careva pretenții față de inculpat, la acel moment prejudiciul care i-a fost cauzat a fost unul considerabil.

Totodată, nu pot fi reținute afirmațiile invocate de avocat în apel și din considerentul că, în cadrul examinării cauzei penale în instanța de fond, apărarea cât și inculpatul au solicitat recalificarea acțiunilor inculpatului în componența de infracțiune prevăzute de art.187 alin.(1) Cod penal, că prejudiciul de 1 800 lei cauzat părții vătămate este unul esențial și nu considerabil, deoarece sunt cu caracter de declarație, soluția instanței de fond fiind bazată pe declarațiile părții vătămate, care a invocat că dauna este anume una considerabilă.

Faptul că ulterior sustragerii deschise, partea vătămată la rugămintea inculpatului a declarat că prejudiciul nu este considerabil, nu generează recalificarea acțiunilor inculpatului, deoarece anume că probele cercetate dovedesc că paguba adusă prin sustragerea deschisă a telefonului mobil cu costul de 1 800 lei este una considerabilă, fapt menționat și în cerere inițială depusă de partea vătămată privind tragerea la răspundere penală a persoanei vinovate

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a stabilit că, prima instanță a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, pedeapsa penală fiind aplicată în limitele legii, sentința cuprinzând date cu privire la persoana inculpatului și circumstanțele care influențează asupra pedepsei, fiind luate în considerație gravitatea infracțiunii săvârșite, care, potrivit art.16 Cod penal, face parte din categoria celor grave.

La fel, instanța de apel a menționat că, prima instanță corect a reținut și prevederile art.84 alin.(4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința Judecătorei Bălți, sediul Central din 03.12.2019.

5. Avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu recunoașterea inculpatului vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.187 alin(1) Cod penal.

În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- în cadrul ședinței de judecată partea vătămată Pîrgari Gheorghe a declarat că ofițerul de urmărire penală a refuzat să ia în considerare că suma de 1 800 lei, nu este una considerabilă pentru partea vătămată din motiv că această sumă este una mare;

- cât privește mențiunea din plângerea din 15.10.2018 că prejudiciul ar fi unul considerabil, menționează că, plângerea a fost scrisă așa cum a indicat organul de urmărire penală;

- atât instanța de fond cât și cea de apel au apreciat eronat probele prezentate de acuzatorul de stat, greșit a interpretat prevederile art.126 alin.(2) Cod penal și în mod nejustificat nu a luat în considerare declarațiile date de partea vătămată cu privire la aprecierea prejudiciului și ca urmare a pronunțat o sentință neîntemeiată în privința lui Sîrbu Vladislav în baza art.187 alin.(2) lit. f) Cod penal, deoarece din materialele cauzei rezultă că ultimul a cauzat părții vătămate un prejudiciu esențial și nu unul considerabil;

- în cadrul examinării cauzei în instanța de fond, partea vătămată Pîrgari Gheorghe a comunicat instanței de judecată că telefonul mobil sustras a fost procurat de către dânsul pentru fiul său Pîrgari Vitalie și că la acel moment era căsătorit. Ambii soți fiind angajați în câmpul muncii aveau în cumul un salariu de 8 300 lei/lunar. Drept urmare, valoarea prejudiciului cauzat de Sîrbu Vladislav este unul mic în raport cu veniturile familiei părții vătămate fără a fi reținute alte careva circumstanțe care înrăutățesc starea materială a părții vătămate și ar contura importanța extremă a telefonului mobil sustras de către inculpat.

6. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de partea apărării, menționând că acesta urmează a fi transmis la judecare în Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, decide asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că, recursul este declarat peste termen.

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului el urmează a fi respins ca tardiv, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art.230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 17 martie 2021 (f.d.219-220), a fost pronunțat

dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența inculpatului Sîrbu Vladislav și avocatului acestuia Ciuru Igor, cu înștiințarea despre pronunțarea deciziei integrale la 30 aprilie 2021, data la care a fost pronunțată integral decizia.

Conform art.231 alin.(2)-(3) Cod de procedură penală, calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului. La calcularea termenelor nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Așadar, în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să curgă la 01 mai 2021, ultima zi pentru declarare a recursului fiind 31 mai 2021, însă recursul ordinar declarat de avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului a fost depus la 01 iunie 2021, prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

Astfel, raportând situația reținută în cauză la prevederile art.art.422, 432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, rezultă că recursul declarat este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

8. În corespundere cu art.432 alin.(1), (2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ciuru Igor în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 martie 2021, în cauza penală în privința lui *Sîrbu Vladislav XXXXX*, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 august 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir